

Rapport: SD 2015-08

Undersökningen har genomförts på Novus eget initiativ.

Undersökningen genomfördes som en webundersökning i Novus sverigepanel med 1011 intervjuer på ett riksrepresentativt urval på åldern 18 - 79 år den 13-19 augusti 2015, undersökningen jämförs med Novus tidigare undersökningar 2012 och 2013.

Vid osäkerhet kontakta Novus för hur en siffra skall tolkas.

Syftet med undersökningen var att lite bättre förstå de underliggande drivkrafter som medför ett kraftigt förändrat politiskt landskap.

Den ökning som SD har är exceptionell. Det är lätt att enbart säga att det är invandringen, och det är en enkel förklaring, men på många sätt är detta symptomen. Det som ligger under är ett generellt ökat missnöje, och som resultatet här visar en koncentration av missnöjda väljare bland SD:s sympatisörer. 63 % ansåg i juni att Sverige utvecklades åt fel håll. En kraftig ökning av missnöje sedan mars då 51 % ansåg det. Bland SD:s sympatisörer ansåg i juni 93 % att det gick åt fel håll. 75 % av SD:s sympatisörer tror att svensk ekonomi kommer att utvecklas negativt de närmsta 5 åren (jämfört med 47 % alliansväljarna och 19 % rödgröna).

SD har ökat kraftigt, i Novus väljarbarometer i augusti nådde stödet en toppnotering på 19,4%, sedan valet har stödet för partiet ökat med 6,5 procentenheter på mindre än ett år. Nästan lika mycket som mellan valet 2010 och 2014 (7,2 procentenheter).

Novus väljarbarometer	Valet 2010	Valet 2014	jan 2015	feb 2015	mars 2015	april 2015	maj 2015	juni 2015	aug 2015
SD	5,7	12,9	16,5	15,0	15,2	15,8	16,8	18,0	19,4
M-FP-C-KD	49,4	39,4	38,7	37,9	38,9	40,0	40,4	40,3	38,5
S-V-MP	43,6	43,6	41,7	44,0	42,8	41,0	39,8	38,9	39,1

Viktigaste anledningen till SD:s uppgång?

Vi frågade de som idag säger sig sympatisera med SD hur stor inverkan ett antal frågor hade på valet, samma frågor som ställts ett par gånger tidigare.

- 1: 100 % (98 %) De enda som vågar prata om integrationsproblemet
- 2: 97 % (93 %) De vill begränsa invandringen
- 3: 93 % (88 %) Tuffare tag mot brottslingar
- 4: 71 % (79 %) Röra om i den politiska grytan
- 5: 60 % (53 %) Jimmie Åkesson
- 6: 55 % (63 %) En proteströst mot övriga partier

Generellt så kretsar det kring invandringen, och det är lätt att stanna vid detta i sin analys samt att konstatera att brottsligheten har blivit viktigare. Proteströsten är närvarande men har inte vuxit så mycket procentuellt. Men fundera man varför invandringen anses vara ett problem. Så ser man ganska snabbt att detta är symptomet.

Oavsett vilken typ röst man lyssnar på, "att invandrare står för de flesta brotten" eller att "kostnaden för invandringen skenar", att "integrationen inte fungerar", att pengar saknas till skolan. Så pekar det på underliggande problem med välfärden, samt att det offentliga inte klarar av att hantera de problem som finns. Det önskas en "quick fix", "andrum", "paus". Någon extern händelse som påverkar situationen som går att lösa och samtidigt frigöra pengar och tid att ta itu med alla andra problem man ser i samhället. Då blir både SD och invandringen central. Men det är inte orsaken.

Tex frågan som är sist i rapporten visar att en majoritet inte tror att svensk välfärd kan vara kvar på samma nivå om inte politiken ändras radikalt. Bland SD sympatisörerna anser 99 % att så är fallet.

De missnöjda väljarna dras till SD i ännu högre grad.

På ytan verkar inte heller missnöjet ha förändrats så mycket, däremot syns en tydlig koncentration av missnöjet kring SD:s sympatisörer, vilket bekräftar att det är missnöjet som är en central drivkraft, och en önskan av radikala lösningar på de problem man ser. Det landar i en gemensam bild av problemens omfattning samt att ett stort steg att komma närmare en lösning är att ta itu med den del som uppfattas enklast att börja med. Invandringsfrågan. Det slår an många dimensioner som är mänskligt när man känner sig hotad, och må anses vara hjärtlöst, men är man övertygad om att det är en djup kris så är det rationellt att fokusera på de externa faktorerna först.

75 % av SD:s sympatisörer anser att samhället fungerar mycket eller ganska dåligt.

93 % har mycket eller ganska litet förtroende för svenska politiker.

Fråga:

Hur viktiga är följande anledningar till att du skulle rösta på Sverigedemokraterna? (Mycket/ganska viktigt)
(Endast SD sympatisörer fick frågan)

Partiledaren Jimmy Åkesson	2015	2013 (v10-11)	2012 (v42-43)
Mycket + ganska viktigt	60%	53%	55%
Inte särskilt + inte alls viktigt	35%	45%	43%
De vill begränsa invandringen			
Mycket + ganska viktigt	97%	93%	93%
Inte särskilt + inte alls viktigt	3%	5%	7%
De är de enda som vågar prata om integrationsproblemen			
Mycket + ganska viktigt	100%	98%	97%
Inte särskilt + inte alls viktigt	0%	1%	2%
Jag vill inte att kulturer ska blandas i det Svenska samhället			
Mycket + ganska viktigt	36%	42%	45%
Inte särskilt + inte alls viktigt	63%	58%	54%
Jag är en ideologisk övertygad Sverigedemokrat			
Mycket + ganska viktigt	33%	29%	25%
Inte särskilt + inte alls viktigt	59%	65%	69%
Jag protesterar mot de etablerade partierna			
Mycket + ganska viktigt	55%	63%	37%
Inte särskilt + inte alls viktigt	43%	35%	57%
För att Sverigedemokraterna ska röra om lite i den politiska grytan			
Mycket + ganska viktigt	71%	79%	79%
Inte särskilt + inte alls viktigt	28%	21%	20%
Sverigedemokraterna står för tuffare tag mot brottslingar			
Mycket + ganska viktigt	93%	88%	81%
Inte särskilt + inte alls viktigt	7%	9%	7%

Fråga:
Vilket allmänt förtroende har du för Sveriges politiker?
(Alla fick frågan)

	2015	2013
Mycket stort förtroende	1%	2%
Ganska stort förtroende	34%	39%
Ganska litet förtroende	44%	41%
Mycket litet förtroende	18%	15%
Vet ej	2%	3%
Mycket + ganska stort	36%	41%
Mycket + ganska litet	62%	56%

2015 per parti

	Totalt	M	S	SD	Annat	M+FP+C+KD	S+V+MP
Mycket stort förtroende	1%	1%	2%	1%	-	1%	3%
Ganska stort förtroende	34%	44%	60%	6%	50%	43%	54%
Ganska litet förtroende	44%	45%	33%	44%	45%	48%	37%
Mycket litet förtroende	18%	9%	3%	49%	-	6%	5%
Vet ej	2%	1%	2%	1%	5%	1%	1%
Mycket + ganska stort	36%	45%	63%	7%	50%	44%	56%
Mycket + ganska litet	62%	54%	36%	93%	45%	54%	42%

På ytan verkar inte misstron för politiker ändrats så mycket, men polariseringen blir tydligare om man tittar nedbrutet per parti. 93 % av SDs sympatisörer har mycket eller ganska litet förtroende för svenska politiker.

Fråga:
Hur bra tycker du att det svenska samhället fungerar idag?
(Alla fick frågan)

	2015	2013
Mycket bra	2%	4%
Ganska bra	43%	45%
Varken eller	20%	20%
Ganska dåligt	27%	25%
Mycket dåligt	8%	5%
Vet ej	1%	1%
Mycket + ganska bra	45%	49%
Mycket + ganska dåligt	35%	30%

	Totalt	Partisynpati				
		M	S	SD	M+FP+C+KD	S+V+MP
Mycket bra	2%	3%	2%	-	3%	2%
Ganska bra	43%	49%	60%	11%	55%	54%
Varken eller	20%	22%	20%	14%	19%	23%
Ganska dåligt	27%	23%	16%	53%	20%	18%
Mycket dåligt	8%	3%	2%	22%	2%	3%
Vet ej	1%	-	-	-	-	0%
Mycket + ganska bra	45%	52%	62%	11%	58%	56%
Mycket + ganska dåligt	35%	25%	18%	75%	23%	21%

Även här syns inte förändringen på totalen, det ser ungefär oförändrat ut sedan 2013, men tittar man nedbrutet på partisynpati syns en kraftig polarisering. 75 % av SD sympatisörerna anser att samhället fungerar mycket eller ganska dåligt. Bland övriga partisynpatier så är en majoritet övervägande positiv.

Fråga:

**I vilken utsträckning skulle du säga att Sverigedemokraterna är främlingsfientliga?
(Alla fick frågan)**

	2015	2013
Inte alls	7%	3%
Inte mer än något annat parti	20%	18%
Ganska främlingsfientliga	25%	28%
Mycket främlingsfientliga	43%	46%
Vet ej	5%	5%

På totalen ser man inga förändringar här heller över tid.

Men polariseringen i frågan blir tydligare om man tittar på svaren nedbrutet per parti

	Totalt	M	S	SD	M+FP+C+KD	S+V+MP
Inte alls	7%	3%	0%	27%	2%	1%
Inte mer än något annat parti	20%	15%	4%	56%	15%	4%
Ganska främlingsfientliga	25%	31%	26%	16%	31%	21%
Mycket främlingsfientliga	43%	48%	67%	0%	48%	72%
Vet ej	5%	4%	3%	2%	3%	2%

Fråga:

**Anser du att Sverigedemokraternas historia påverkar din bild av partiet?
(Alla fick frågan)**

	Totalt
Antal intervjuer	1011
Ja den påverkar mycket negativt	33%
Ja den påverkar ganska negativt	26%
Nej den påverkar inte	33%
Vet ej	8%

	Totalt	M	S	SD	M+FP+C+KD	S+V+MP
Ja den påverkar mycket negativt	33%	36%	49%	3%	37%	54%
Ja den påverkar ganska negativt	26%	35%	30%	16%	36%	26%
Nej den påverkar inte	33%	22%	18%	74%	21%	18%
Vet ej	8%	7%	2%	7%	6%	2%

33 % av svenska folket anser inte att det påverkar negativt, samma antal 33 % anser att det påverkar mycket negativt. Inte oväntat är andelen som inte anser att de påverkar negativt störst bland SD sympatisörer. Men ändå anser 19 % bland dessa att det påverkar negativt, men sympatiserar trots det med dem. Det omvända är också intressant. 18 % av de rödgröna väljarna och 21 % av alliansväljarna anser att det inte påverkar.

Fråga:

**Tror du att Sverige har råd att bibehålla samma nivå på välfärd (tex skola och sjukvård) som idag till alla som bor i Sverige om antalet flyktingar är på dagens nivå eller högre än idag utan en radikalt förändrad politik?
(Alla fick frågan)**

	Totalt	M	S	SD	M+FP+C+KD	S+V+MP
Antal intervjuer	1011	181	175	195	301	280
Ja	31%	29%	51%	1%	30%	54%
Nej	57%	63%	34%	99%	58%	32%
Vet ej	12%	8%	15%	0%	12%	14%

Detta är nog en av de mest centrala underliggande frågor som tydligt visar på den underliggande konflikten kring invandningsfrågan. Spektrumet går från från de rödgröna väljarna med en svar majoritet som anser att välfärden kan bibehållas på samma nivå, alliansväljarna anser en majoritet att nivån inte kan bibehållas, till ytterligheten SD sympatisören där 99 % anser att nivån inte kan bibehållas utan radikalt förändrad politik.

För frågor kring undersökningen kontakta:

Torbjörn Sjöström

Tel: 08 535 25 821

 E-post: torbjorn.sjostrom@novus.se